

Subsidieaanvraag bestrijding dak- en thuisloosheid januari 2023 tot en met december 2024

WoonStAP-projecten en Doorstroomwoningen

Aanleiding

SMD ontving voor de uitvoering van WoonStAP-projecten en Doorstroomwoningen tot en met 2022 subsidie in het kader van het Plan van aanpak tegengaan van dak- en thuisloosheid centrumgemeente Enschede. In overleg met u vragen wij nogmaals subsidie aan voor de uitvoering van deze activiteiten in 2023 en 2024.

WoonStAP-projecten

Bij de ontwikkeling en uitvoering van (structurele) WoonStAP-activiteiten door Wijkteams Enschede ontstonden in 2019 (ideeën voor) deelprojecten voor ondersteuning van specifieke doelgroepen ter preventie van dak- en thuisloosheid.

Deze deelprojecten werden uitgevoerd vanuit incidentele subsidie met als secundaire doel deze op termijn op te laten gaan in de structurele WoonStAP- (en dus wijkteam)activiteiten. De focus lag de afgelopen jaren vooral op de uitvoerende taken ter preventie van dak- en thuisloosheid. Wij willen de hieronder genoemde WoonStAP-projecten de komende twee jaren graag voortzetten om deze taken toekomstbestendig en structureel uit te kunnen voeren zodat ook het secundaire doel behaald wordt.

Projectleiding van het project is belegd bij een Wijkteammanager, een inhoudelijk projectleider is op onderdelen betrokken en medeverantwoordelijk voor het resultaat.

1. Opschalen Wonen en zorg 18-

De afgelopen jaren werd samen met ZAZ Welzijn een Woon Zorg traject voor de 18- doelgroep opgezet. Het betreft hier jongeren die lichte problematiek hebben die gekenschetst kan worden als leren opgroeien richting volwassenheid. De jongere heeft nog wat licht gereedschap nodig om zelfstandig beslissingen te kunnen nemen over belangrijke levensvragen. Dit project heeft als doel dat jongeren uit kunnen stromen richting regulier (lees zelfstandig wonen).

De jongeren waar het om gaat hebben deze stap niet kunnen zetten vanuit de eigen gezinssituatie en dit deelproject WoonStAP 18- biedt hen de kans dat vanuit een veilige woonplek samen te kunnen doen.

In dit project worden woningen aangeleverd door de woningcorporaties in Enschede. Daarnaast wordt ambulante begeleiding voor gemiddeld 4 uur per week aangeboden aan deze jongeren die met zijn tweeën of drieën, afhankelijk van de grootte van de woning, samen wonen. De jongere stroomt in de loop van de 18e verjaardag uit naar regulier wonen. Het gaat om in totaal vijf woningen waar circa vijftien jongeren gehuisvest kunnen worden.

De betrokken WoonStAP-wijkteammedewerkers zorgen er onder andere voor dat het proces van de samenwerking gewaarborgd is, het deelproject kan eventueel worden uitgebreid en verbinding met andere deelprojecten wordt gemaakt.

2. Project wonen met lichte begeleiding 18+

Het zwaartepunt voor dit traject ligt bij het wonen. De bedoeling is dat jongeren (18+) middels dit deelproject betaalbaar kunnen wonen en dat ze daarnaast dat de mogelijkheid hebben om gezamenlijk activiteiten te ondernemen. De jongere bewoont een kamer voor een betaalbare prijs voor deze doelgroep/leeftijd in een gebouw met gemiddeld 30 jongeren. Zij kunnen in dit traject ook gezamenlijk activiteiten ontwikkelen.

Bij dit samen wonen en ontwikkelen krijgen ze ondersteuning van een ambulante hulpverleningspartij. Deze partijen bieden hulp op diverse leefgebieden. Het doel van de begeleiding is dat de jongeren de minimale ontwikkelproblemen die zij tegenkomen, kunnen tackelen al dan niet in gezamenlijkheid met de anderen.

De instroom, uitstroom en regie ligt bij WoonStAP (wijkteams). Zorgpartijen helpen de jongeren met uitstromen naar regulier wonen en zorgen voor de doorstroming. De intake vindt plaats volgens een aangepaste versie van het WoonStAP intakemodel.

Ook bij dit deelproject zijn WoonStAP-wijkteammedewerkers betrokken. De coördinatie op proces en waar nodig het bevorderen van samenwerking tussen hulpverleningspartners behoort tot zijn/haar taken.

3. Opschaling project Wonen 23+

Het betreft hier wonen met lichte begeleiding. De begeleiding wordt gedaan door ZAZ Welzijn en Humanitas. De jongere woont in een studio van Woningbouwcorporatie Domijn en heeft financiële middelen om de studio te kunnen betalen. De studio's worden gehuurd door ZAZ Welzijn en zij zorgen voor de doorstroom. De bedoeling is dat de jongeren doorstromen naar regulier wonen.

Bij dit deelproject heeft de begeleiding meer volume en zorg en kan af- of juist opgeschaald worden. Als de zorg opgeschaald moet worden, wordt bekeken of zorgwonen via CIMOT of CIZ overwogen moet worden. Er wordt verbinding gemaakt met het CIMOT en CIZ.

Instroom vindt plaats via de wijkteams of via ambulante zorgpartij ZAZ Welzijn, uitstroom via WoonStAP. De intake wordt gedaan middels het WoonStAP intakemodel en de regie op cases ligt bij de WoonStAP-medewerker.

4. Project uitstroom MO voor jongeren 18+

Dit deelproject betreft jongeren die bij TOV/HUMOD verblijven en kunnen uitstromen richting zelfstandig wonen met woonbegeleiding. Deelnemers aan dit deelproject wonen met 6 à 7 jongeren in een gebouw. Iedere jongere krijgt zijn eigen kamer en in het gebouw zijn noodzakelijke voorzieningen aanwezig.

De jongeren in dit deeltraject hebben meer dan een basis aan begeleiding nodig. De begeleiding kan indien nodig ook specifiek ingevuld worden door MO zorgpartijen. Bij deze doelgroep ontbreekt het vaak aan een basis en de zorg zal die basis middels trajectbegeleiding moeten helpen invullen. De zorg is multi-probleemgericht en wordt op leefgebieden worden aangeboden. Een deel van de zorg kan op basis van nazorg MO plaatsvinden en een deel zal gaan via individuele beschikkingen vanuit de wijkteams.

De instroom vindt voor het grootste gedeelte plaats via de MO HUMOD/TOV. Andere instroom kan via de jeugdzorginstellingen of via de wijkteams. De intake vindt plaats via WoonStAP. Een van de WoonStAP-wijkteammedewerkers is aanspreekpunt.

5. Voorkoming uitzetten huurders en vroegsignalering op voorkomen huisuitzettingen (samenwerking met Vroeg Eropaf)

Het is belangrijk de instroom maatschappelijke opvang waar mogelijk te beperken. Een van de oplossingen is te vinden in het verminderen en voorkomen van huisuitzettingen. De sleutel hiervoor ligt in de samenwerking met de woningbouwcorporaties en gezamenlijk met hen op te trekken bij cases.

Huisuitzettingen worden voorkomen door een aantal concrete stappen in een plan te bundelen. Deze stappen zijn in het verleden al door verschillende partijen gezet en bleken succesvol maar hebben de neiging te verwateren. Vanuit WoonStAP wordt de regierol opgepakt en worden de stappen stedelijk uitgerold.

6. Algemene voorziening pension Vredenberg

Dit betreft particuliere kamerverhuur aan mannen die in meer of mindere mate zorg nodig hebben. De zorg is vrijblijvend, er zijn geen verplichte doelen. Men huurt volpension en maaltijden geven structuur. Bewoners verrichten taken in huis en er is mogelijkheid om mee te doen aan activiteiten binnen- en buitenshuis.

In dit deelproject wordt onderzocht welke maatwerkvoorzieningen omgezet kunnen worden naar een algemene voorziening ten behoeve van alle bewoners. Langdurig verblijf is mogelijk. Uitstroom van kansrijken wordt bevorderd ten behoeve van meer langdurige plekken. De dagelijkse structuur maakt het wonen geschikt voor mensen die anders een BW-indicatie nodig zouden kunnen hebben. Daarnaast is huishoudelijke hulp flexibel inzetbaar. De algemene voorziening leidt tot een maatschappelijke kostenbesparing en tot verhoogde kwaliteit van leven van de bewoners. Bewoners betalen huur aan de verhuurder.

De beweging van individueel naar meer algemeen en collectief maatwerk is een belangrijk onderdeel van de transformatieagenda sociaal domein. Alleen de ambulante begeleiding wordt nu op deze manier via subsidie vanuit de WMO gefinancierd. Deze subsidie is aangevraagd door Humanitas. Een dergelijk collectief zorgconcept (zorg volgens de presentiebenadering vanuit voorliggende voorzieningen) is nieuw in Enschede. Dit project wordt gezien als voorloper van te ontwikkelen woonprojecten voor volwassenen.

Onderzocht wordt of ook de huishoudelijke ondersteuning op deze manier gefinancierd kan worden. Hiertoe wordt samenwerking gezocht met Asterzorg.

De regie ligt bij een WoonStAP-wijkteammedewerker. De uitvoering van laagdrempelige zorg ligt bij Humanitas en T-zorg. De zorg kan flexibel worden ingezet. Maandelijks vindt een zorgoverleg plaats met pensionhouder, Humanitas, thuiszorg, Livio, welzijnswerk, stadsbank en wijkteammedewerker om afspraken te maken over inzet en doelen van de zorg.

7. Tijdelijke verhuur kansrijke doorstromers, Macandra

Dit project werd ingegeven door de eerste coronalockdown en is nog steeds actueel. Bij de start in de coronaperiode ontstond extra druk op MO-voorzieningen. Door de huidige woningnood is de behoefte aan tijdelijk onderdak onverminderd groot. De voormalige klaslokalen die geschikt zijn

gemaakt voor tijdelijke verhuur worden hiervoor gebruikt. Er wonen 8 – 10 mensen die (na groen licht van WoonStAP) zelf reageren op woningen. De intake/selectie gebeurt via WoonStAP. Er wordt geselecteerd op afwezigheid van gedragsproblematiek, verslaving, problematisch netwerk. De doelgroep bestaat uit bankhoppers, economisch daklozen, recent gescheidenen en uitstromers MO. Bewoners met andere problematiek krijgen meer ondersteuning. Daarnaast biedt WoonStAP ondersteuning aan de beheerder van het pand.

Aanmelding gaat via een hulpverlener (wijkteammedewerker of zorgaanbieder) die betrokken blijft gedurende het verblijf. Doorstromer betaalt zelf de huur aan de verhuurder middels machtiging, bewindvoerder of via de uitkering.

De WoonStAP-wijkteammedewerker brengt vraag en aanbod bij elkaar, verricht voorselectie en ziet toe op het verblijf en de uitstroom. Hiertoe wordt contact onderhouden met verhuurder, aanmelders, collega's WoonStAP en het daklozenloket. Daarnaast wordt consultatie gegeven over alternatieven of een eventueel vervolg.

Dit project wordt gezien als voorloper van te ontwikkelen woonprojecten voor volwassenen.

8. Project tijdelijk wonen met lichte begeleiding

Het betreft een tussenvoorziening gericht op doorstroom naar zelfstandig wonen voor volwassenen. Gericht op cliëntprofielen 1 en 2 (cliëntprofielen van de werkgroep woningaanbod MO). Het betreft mensen met perspectief op zelfstandig wonen die gemotiveerd zijn om aan woondoelen te werken. In 2022 is een pand met vier studio's beschikbaar gekomen via Domijn. Samen met Humanitas, Domijn en gemeente wordt dit vormgegeven.

Wijkteammedewerker is aanspreekpunt en verzorgt de WoonStAP-intake.

9. Project tijdelijk wonen met begeleiding op maat

Doelgroep van dit project zijn zorgmijders, chronisch dak- en thuislozen met ernstige psychiatrische en/of verslavingsproblematiek. Deze doelgroep vraagt een zorgvuldige voorbereiding en expertise in het werken met deze doelgroep.

Voor deze groep is specifieke zorg nodig. Een bewaakte voordeur, een huismeester met aandacht voor post en dagelijkse planning. Bewoners ontvangen begeleiding via een zorginstelling. Het gaat om tijdelijke opvang met de mogelijkheid om door te stromen naar een tussenaanbod, zelfstandig wonen of gefaseerde opvang/huisvesting. Voor langdurig verblijf wordt verwezen naar pension Vredenberg, die dankzij uitbreiding ook deze doelgroep kan ondersteunen. Om een goed en passend aanbod te bieden is het zinvol lering te trekken uit bestaande nuttige voorzieningen zoals het Vriendenhuis (peer-to-peer ondersteuning), Vredenberg (maaltijden) en de Wonne (gemeenschapszin).

Het projectconcept is uitgewerkt door WoonStAP van Wijkteams Enschede. Een van de WoonStAP-wijkteammedewerkers neemt het initiatief en houdt vanuit de zorgkant (doelgroep, begeleiding) de regie. Met betrekking tot huisvesting wordt samengewerkt met de gemeente Enschede en de woningbouwcorporaties. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het project "Te transformeren vastgoed". Zodra geschikt vastgoed gevonden is, zal dit project starten.

10. Preventie overlast en woninguitzetting, waakvlam

Dit project betreft vroegsignalering van problematiek bij kwetsbare bewoners in de wijk en biedt daarnaast een vinger aan de pols voor dak- en thuislozen die gehuisvest worden.

Het gaat om inwoners die vaak te lang wachten met het zoeken naar of vragen om hulp. Als onderliggende problemen onvoldoende aangepakt worden, is het risico groot dat negatieve gedragspatronen zich blijven herhalen. De waakvlamfunctie vermindert het risico op terugval en opnieuw dakloos raken.

In dit project wordt verder onderzocht hoe de waakvlamfunctie ingevuld kan worden in Enschede. Te denken is aan wekelijkse bezoeken door vrijwilligers. Naast het geven van aandacht kunnen zij signalen opvangen die kunnen wijzen op geldnood, psychische problemen, verslaving, relatieproblemen, huiselijk geweld, etc. Waar nodig kunnen zij opschalen naar een beroepskracht.

Deze werkwijze ontlast wijkteams en corporaties, voorkomt escalaties en uithuiszettingen. Tegelijkertijd worden maatschappelijke kosten bespaard. Hiervoor is een investering nodig voor het werven, trainen en begeleiden van vrijwilligers (wijkwelzijnswerk).

11. Regionalisering WoonStAP

Omliggende gemeenten en woningbouwcorporaties hebben belangstelling getoond voor de WoonStAP-aanpak. WoonStAP-wijkteammedewerkers worden ingezet voor kennisoverdracht.

Indien gewenst wordt kennisoverdracht naar andere gemeenten georganiseerd door cases in te brengen bij het team in Enschede en aan te sluiten bij het WoonStAP-overleg. Een andere mogelijkheid is het aan laten schuiven van een WoonStAP-wijkteammedewerker bij een lokaal casus- of escalatieoverleg voor consultatie en advies.

In 2021/2022 vond onder de vlag van Wijkteams Enschede een uitbreiding van de jongerenprojecten plaats naar Haaksbergen. In 2023 wordt onderzocht of een deel van de jongerenprojecten ook in andere gemeenten wordt ontwikkeld.

Doorstroomwoningen

In dit project bleek het laten doorstromen van inwoners de afgelopen jaren een moeilijke opgave. Om die reden is dit project organisatorisch ondergebracht bij de WoonStAP-projecten (zie 2.2.). Vanuit WoonStap worden de aanmeldingen, intakes en uitstroom verzorgd en de regie ligt bij de WoonStAP-wijkteammedewerkers.

Doel van dit project is het inzetten van doorstroomwoningen voor inwoners die tijdelijk geen verblijfplaats hebben ter voorkoming van de inzet van onnodig duurdere alternatieven (zoals maatschappelijke opvang, pleegzorg of crisisplaatsing).

In 2023 wordt in samenwerking met de woningcorporaties een model ontwikkeld en uitgevoerd ter voorkoming van huisuitzettingen.

Monitoring WoonStAP-projecten en Doorstroomwoningen

WoonStAP-projecten

Deelprojecten	Resultaat	Beoogd effect
1. Opschalen Wonen en Zorg 18-	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding van het aantal beschikbare woningen vanuit corporaties - Uitbreiding van de 'wooncapaciteit' <p>SMD/Wijkteams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgt voor proces samenwerking hulpverlenende partijen-jongeren - Maakt verbinding met andere WoonStAP-projecten 	Jongeren (18-) met lichte problematiek begeleiden naar zelfstandig wonen.
2. Wonen met lichte begeleiding 18+	<p>Uitbreiding operationele woonvoorziening voor lichte begeleiding voor 20-30 jongeren (18+)</p> <p>SMD/Wijkteams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verzorgt intakes - Coördineert op proces - Ontwikkelt en bevordert samenwerking betrokken hulpverleningspartners 	Jongeren (18+) met lichte begeleiding helpen uitstromen naar regulier wonen
3. Opschaling project Wonen 23+	<p>Uitbreiding van de capaciteit</p> <p>SMD/Wijkteams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houdt regie - Zorgt voor gedeeltelijke instroom via Wijkteams 	Doorstroom naar regulier wonen
4. Uitstroom Maatschappelijke Ondersteuning voor jongeren 18+	<p>Uitbreiding operationele woonvoorzieningen voor 6/7 jongeren</p> <p>SMD/Wijkteams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is aanspreekpunt - Is een van de instroomkanalen - Verzorgt intakes 	Uitstroom naar zelfstandig wonen met woonbegeleiding
5. Voorkomen uitzetten huurders en vroegsignalering voorkomen huisuitzettingen (samenwerking met Vroeg Eropaf)	<p>Een helder en (door corporaties) gedragen stappenplan blijven uitdragen ter voorkoming van huisuitzettingen</p> <p>SMD/Wijkteams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regie op actueel stappenplan met draagvlak corporaties - Stappenplan stedelijk blijven uitdragen 	<p>Vroegsignalering en voorkomen van huisuitzettingen dak- en thuisloosheid</p> <p>Voorkomen instroom maatschappelijke opvang</p>
6. Onderzoek omvormen maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen pension Vredenberg	<p>Onderzoeken welke maatwerkvoorzieningen omgevormd kunnen worden naar algemene, laagdrempelige voorziening voor alle bewoners bij pension Vredenberg.</p> <p>SMD/Wijkteams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houdt de regie - Heeft maandelijks multidisciplinair afstemmingsoverleg 	Van individueel naar meer algemeen en collectief maatwerk
7. Tijdelijke verhuur kansrijke doorstromers, Macandra	Tijdelijke woonvoorziening (a.g.v. woningnood) voor tenminste 8 bewoners	Voorkomen van dak- / thuisloosheid

Deelprojecten	Resultaat	Beoogd effect
	SMD/Wijkteams: <ul style="list-style-type: none"> - Meldt onder andere aan via wijkcoach - Verzorgt de intakes - Houdt de regie (ziet toe op verblijf, uitstroom en vervolg) 	
8. Tijdelijk wonen met lichte begeleiding	Realisatie van een (tussen)woonvoorziening met lichte begeleiding voor ca. 12 personen SMD/Wijkteams: <ul style="list-style-type: none"> - Is aanspreekpunt - Verzorgt intakes 	Doorstroom naar zelfstandig wonen voor volwassenen. Gericht op cliëntprofielen 1, 2 en 3
9. Tijdelijk wonen met begeleiding op maat	Woonvoorziening voor zorgmijders, chronisch dak- en thuislozen met ernstige psychiatrische en of verslavingsproblematiek. SMD/Wijkteams: <ul style="list-style-type: none"> - Neemt initiatief - houdt vanuit de zorginhoudelijke kant (doelgroep, begeleiding) de regie. 	Een woonvoorziening voor deze doelgroep conform projectplan.
10. Preventie overlast en woninguitzetting, waakvlam	Een gedragen aanpak ontwikkelen voor een waakvlamfunctie met sluitende afspraken met welzijnswerk en /of wijkteams.	Vroegsignalering van problematiek bij kwetsbare bewoners in de wijk ‘vinger aan de pols’ voor dak- en thuislozen die gehuisvest worden door vrijwilligers.
11. Regionalisering WoonStAP	<ul style="list-style-type: none"> - Actief delen van kennis en ervaringen vanuit WoonStAP - Onderzoeken of jongerenprojecten onder de vlag van Wijkteams met WoonStAP-aanpak in andere gemeenten ontwikkeld kunnen worden. 	Omliggende gemeenten en woningbouwverenigingen de mogelijkheid bieden gebruik te maken van opgedane kennis WoonStAP Enschede
12. Bijhouden in monitor / kassabonnensysteem welke activiteiten per casus zijn uitgevoerd	Overzicht met activiteiten per casus met waardes ‘oude’ en ‘nieuwe’ situatie.	Inzicht in jaarlijkse kostenbesparing.

Doorstroomwoningen

Activiteiten	Resultaat	Beoogd effect
1. Tijdelijke uitbreiding doorstroomwoningen afbouwen	Tijdelijk extra aanbod van doorstroomwoningen wegens extra vraag door COVID19 afbouwen	Verminderen van doorstroomwoningen
2. Afstemming tussen projecten vallend onder de paraplu ‘dak- en thuisloosheid’ en afdeling Strategie en Beleid, Sociaal Domein Enschede	Periodiek overleg tussen projecten ‘dak- en thuisloosheid’ teneinde de aanpak om dak- en thuisloosheid tegen te gaan met elkaar af te stemmen.	Gelijke visie Kennisoverdracht tussen uitvoering en beleid.
3. Bijhouden in monitor / kassabonnensysteem welke activiteiten per casus zijn uitgevoerd	Overzicht met activiteiten per casus met waardes ‘oude’ en ‘nieuwe’ situatie.	Inzicht in jaarlijkse kostenbesparing.

Begroting januari 2023 tot en met december 2024

Voor de uitvoering van de WoonStAP-projecten en Doorstroomwoningen hebben wij onderstaande begroting opgesteld die uitsluitend bestaat uit personele lasten. Voor het jaar 2024 is rekening gehouden met een indexatie van de kosten.

Omschrijving	Bedrag in €
2023	
WoonStAP-projecten	140.000
Doorstroomwoningen	23.000
(Inhoudelijk) projectleider	40.000
2024	
WoonStAP-projecten	154.000
Doorstroomwoningen	25.300
(Inhoudelijk) projectleider	44.000
Totaal	426.300